

SZEGEDI

ÜNNEPI
HETEK

Verdi: Nabucco. Az opera bemutatása a Dóm téren este 8 órakor.

A XVII. Szegedi Nyári Tárlat megnyitása, a díjak átadása a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai Képtárában déli 12 órakor. A kiállítást megnyitja Kiss István Kossuth-díjas szobrászművész, a Magyar Képzőművészek Szövetségének elnöke.

Kosztá Rozália festőművész kiállítása a November 7. Művelődési Központban, augusztus 20-ig.

Művészet és otthon 1976. Kiállítás a Gulácsy Lajos tereben, augusztus 19-ig.

Kiss Sándor szobrászművész kiállítása a Móra Ferenc Múzeum kupolacsarnokában, augusztus 29-ig.

Száz év Szeged zenei életéből. Kiállítás a Somogyi könyvtárban augusztus 20-ig.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai.

Centenárium Ipari Vásár és kiállítás a Marx téren, augusztus 8-ig.

Térzene a Széchenyi téren, délelőtt 11 órakor.

Országos meghívásos úszóverseny a Sportuszodában, délután 3 órakor.

Jakob Wittwer orgonaezta a domban, hétfőn este 8 órakor.

Véget ért a pedagógiai nyári egyetem

A TIT XIII. pedagógiai nyári egyeteme tegnap, szombaton délután dr. Agoston György tanszékvezető egyetemi tanárnak a zárószavával fejeződött be. A Biológiai Kutató Központban rendezett előadásorozat központi témája volt: az iskolai értékelés problémái. A 360 hallgató — főként pedagógusok, iskolaigazgatók, szakfelügyelők, az oktatásügyi megyei irányítói — összesen 16 előadást hallgatott meg. A nyári egyetem, mint a pedagógusok továbbképzésének országos fóruma, főként azokról a kutatási témákról, közoktatási törekvésekről igyekezett átfogó képet adni, amelyek a pedagógusokat legközvetlenebbül érintik az oktatás reformjának, az iskolai élet fejlődésének jelenlegi szakaszában. Dr. Agoston György, a nyári egyetem igazgatója a következőkben foglalta össze, hogyan töltötte be kitűzött célját az idei kurzus:

— A hallgatók széles körű tájékoztatást kaptak az értékelési rendszer fejlődésének tendenciáiról. A célunk az volt, hogy a változás folyamatában alakuló pedagógiai gyakorlat tapasztalatainak és a kutatások eredményeinek megismertetésével az önálló, alkotó pedagógusi gondolkodást segítsük.

— Vannak-e mégis olyan, értékelést is meghatározó pedagógiai elvek, amelyek érvényességét nem vitatták az előadások, vagy amelyekről egységes álláspontot sikerült kialakítani?

— Természetesen. A modern pedagógiai anarchizmus. A változatos formák egységes alkalmazásának módszereit a pedagógusok-mus megállapításával szemben teljes az egyetértésünk: az ellenőrzés és értékelés szükséges és nélkülözhetetlen része az iskolai munkának. Egyezik a véleményünk az értékelés elméleti alap-

jának megváltozásáról is: sohasem lehet a megszegés, a megszegés vagy a megfélemlítés eszköze, hanem a tanulók maximális fejlesztését szolgálja, a pedagógusok és gyerekek alkotó szellemi együttműködésének érvényesítését. Ha ez az elv a meghatározó, tulajdonképpen mellékes, hogy milyen az értékelés formája. Itt kell megjegyeznem viszont, hogy

leszögeztük: a számszerű értékelést, az osztályozást ma még nem nélkülözhetjük iskoláinkban, csak kiegészíthetjük az egyéb formákkal, például a szöveges értékeléssel. A változatos formák egységes alkalmazásának módszereit a pedagógusoknak önállóan, szinte tanfolyamként a sajátos viszonyok figyelembevételével kell kialakítani.

S. E.

A szélsőségek operája

Békes András a felújított szabadtéri játékok kezdeti éveinek egyik legfoglalkoztatóbb rendezője volt. „Zsinórban” négy évben öt művet állított színpadra; a János vitéz, a Hány Jánost, a Párizs lángjait, A cigánybárót, s 1965-ben a Bánk bánt. Azután egy évtized szünet, s most, tíz év múltán ismét találkozhatunk vele a téren, a ma este a téren először látható Verdi-opera, a Nabucco rendezőjével.

— *Tíz év jelentős időszak egy alkotóművész életében. Gondolom, nyomós oka lehetett, hogy így hosszú ideig nem dolgozott Szegeden.*

— Természetesen nem telt munka nélkül ez a tíz esztendő sem. Legfőbb nyári elfoglaltságom a Szentendrei Teátrum létrehozása, meggyökereztetése volt. Nem volt könnyű munka, de megérte. Öt évig ott töltöttem a nyár minden napját, más szabadtéri felkéréseknek, így a szegediek megtisztelő ajánlatainak sem tudtam eleget tenni. Az elmúlt években pedig külföldön dolgoztam.

— *Váltak-e alapjaiban a rendező szemlélete, általában vagy egy-egy darabbal kapcsolatban ennnyi idő alatt? Hogyan emlékszik szegedi szabadtéri rendezéseire?*

— Tíz év hosszú idő, az ember is, a rendező is alakul, változik. Az itteni szabadtéri rendezésekre gondolva, különösen nehéz a válasz, hisz itt az adottságok sokkal jobban kötnek, mint hogy követni lehessen a szemlélet változásait. Ma is vállalom korábbi munkáimat, elsősorban az 1965-ös Bánk bánt, de abban is biztos vagyok, hogy most egészen másképp csinálnám.

— *Találkozott-e már rendezőként a Nabuccóval, hogyan képzelte el erre a terelemző szemlélet, hagyományok egyszerre serkentő és gúzsba kötő élménye nélkül?*

— Az Erkel Színházban már rendeztem a Nabucco című operát, s itt örömmel tapasztaltam, hogy a darab végletei, szélsőséges ellentétei még közérthetőbbek, hangsúlyozottabbak a szabad tér hatalmas, nyitott környezetében. Sok-sok próbálkozás, rendezői-tervezői elképzelés birkózott már a nagy dilemmával: eltakarni vagy felvállalni a dóm épületét? Szerencsére egyre inkább leáldoz a „takarásos” időszak, ám van néhány olyan mű, amely megköveteli a templom eltakarását. Így van ez a Nabucco esetében is. Az opera annyira meghatározott helyen, időben és térben játszódik, olyan, hogy nem tehetünk mást, mint templomot építtünk a templom elé. A darab monumentalitása, dinamikája nagyszerű lehetőséget kap a szabad téren, a hatalmas díszletépítmény előtt.

— *Ismerete-e az opera mostani szereplőit az itteni találkozás előtt?*

— Először találkoztam Ninelj Tkacsenkóval és Stefan Elenkóval, s az is itt derült ki, hogy 1963-ban, a helsinki VIT-en, ahová küldöttként éppen innen, a sza-

badtériről repültem, már találkoztam az akkor kezdő énekesként VIT-díjat nyert Sztojan Popovval.

— *Ugy tudjuk, meglehetősen sűrű a nyári programja.*

— Ezerkilencszázhatvanháromban innen repültem Helsinkibe, s most Helsinkiből érkeztem Szegedre. A magyar delegáció tagja voltam a finn-magyar barátság hétén. A Margitszigeten ismét műsorra tűzték a tavaly rendezett Puccini-művet, kétnaponként utaztam fel a próbákra. A szegedi munka után már őszi feladatokra készülök. Ferencsik János 70. születésnapja tiszteletére újra színpadra állítjuk a Figaro házasságát, az Erkel Színházban pedig az első feladatot a Pikk Dáma.

Tandí Lajos

Leonórától Abigélig

Ninelj Tkacsenko, az Odesszai Opera magánénekeske másodszor jár Szegeden. Tavaly ősszel a szovjet kultúra napjain a Szegedi Nemzeti Színházban énekelte a Trubadur Leonórát. E vendégfellépés váratlan, de kellemes következménye a mostani, másodszori találkozás. Akkor kérte föl Pál Tamás zeneigazgató, hogy a szabadtéri játékokon énekelje el Verdi Nabuccójának Abigél szerepét. A beszélgetés első perceiben fél évvel ezelőtti szegedi emlékeit idézi a szovjet operanékesnő.

— A szegedi Trubadur életem egyik nagyszerű emléke. Megismerkedhettem egy ragyogó felkészültségű, kiváló karmesterrel, Pál Tamással, a gyengéd, figyelmes és tehetséges szegedi kollégákkal, a nagyszerű kórusral, és zenekarral. Nem utolsó sorban megismerkedhettem a szegedi operabarátokkal, élvezhettem a forró fogadtatást. Ennek a közönségnek érdemes dolgozni, a fogadtatást soha nem lehet elfelejteni. A Nabucco-premierem igyekszem meghálálni vendégszeretűket.

— *Ugy tudom, itt Szegeden debütált a Nabuccóban.*

— Igen, e szegedi előadás számomra kettős premier. Először lépek föl a szabadtérin, s szereplőként először találkozom Verdinek ezzel az operájával, először formálom meg Abigélt, e különös nőalakot. Pál Tamás küldte el az opera zongorkivonatát, két hónapig tanulmányoztam a szerepet, olasz nyelven. Még szabadtérin nem énekeltem, így borzasztóan izgatott vagyok. Szokatlan körülmények között kell dolgozni. Befolyásolja az énekhangot a friss levegő, a színpad óriási méretei, a hatalmas apparátus, és rontja az élő énekhang minőségét a mikrofon is. E negatívumok mellett azonban örösi előnye a hatalmas méretű szabadtéri operaelőadásoknak, hogy a produkció életközeli, szinte természetes közegében éled újra, eredendő környezetében valósul meg. Igazán nagyszerű él-

Szombaton nemcsak a szabadtéri színpadon foglaltak el minden helyet, hanem a szállodákban, a kempingben, s a fizetővendég-szolgálat szobáiban is. A hét végén közel 35 ezer vendég, turista, látogató érkezett Szegedre. Különautobuszok indultak Székesfehérvárról, Salgótarjánból, Tatabányáról, Miskolcra, Visegrádról, Nyíregyházáról, Békéscsabáról, Karcagról, Debrecenből, hogy csak a legnagyobb turistacsoportokat említsük. Száz különautobusz hozta a vendégeket. Nagy számban jöt-

ték turisták az NDK-ból, Jugoszláviából és Bulgáriából. A vendégek 5 ezer szálláshelyet találtak, és szombat délután már mindenütt kitéhették a megtelt táblát. (Ma, vasárnap a kempingben és a kollégiumokban lehet szálláshelyet biztosítani, találni.)

Az Idegenforgalmi Hivatal hétköznap és ünnepnapokon reggel 8-tól este 8-ig tart nyitva és nyújt szolgáltatást. A nyári turistaszakaszban a röskei határátelők-állomásnál információs szolgálat segít a turistáknak, hogy megtalálják azt a kulturális programot, üdülési lehetőséget, szállást, ami kedvükre való. A hazánkba látogató külföldiek angol, német, francia, spanyol és olasz nyelvű propagandakiadványokat kapnak. Ezekből megtudhatják a szabadtéri színpadok műsorát, a múzeumi kiállítások helyét, a sportrendezvények kezdési időpontját, sőt még a balatoni hajóárak menetrendjét is. A tavalyi vendégjáráshoz képest — most az ünnepi játékok első két napján — nagyobb az idegenforgalom.

A városnézésen tegnap 30–40 turistacsoport ismerkedett Szeged nevezetességeivel, és a panorámaparasz, amely reggel 9-től délután 6 óráig közlekedik (a Klauzál tériől indul), máris nagy népszerűségnek örvend.

H. M.

Tőmondatos festészet

Kosztá Rozália képeivel gyakran találkozhatunk a szegedi kiállítóterekben. A Gyulán élő festőművész állandó résztvevője a helyi és országos kollektív sereg-szemléknek, önálló kiállításokkal pedig 1973 tavaszán mutatkozott be Szegeden. A tegnap, szombaton a November 7. Művelődési Központban megnyitott tárlata így részben teljesebb képet nyújt a művész munkásságáról, másrészt összehasonlítási alapot teremt a három évvel ezelőtti bemutatkozás után.

Az első, amit megállapíthatunk, hogy Kosztá Rozália festői világa nagyon kiemelkedő, pontosan körülhatárolható, s alapjaiban évek óta változatlan. Lényege a szikár, szinte tőmondatos egyszerűség, a hétköznapi témák ünnepélyes megfogalmazása, az egyszerűítő törekvéseknek színekben is vállalt dekorativitása.

A tárlat festményei jó példák Kosztá emberközpontú világára. Főleg a falusi emberek — legyenek idős asszonyok, vagy kamaszgyerekek — modelljei. Róluk készíti portréit, figurális kompozícióit. E képek alakjainak mozdulata fontos, jellemteremtő eszköz is számára. Mirdannyiszor meghatározzák a kép tartalmi mondanóját éppúgy, mint kompozíciós rendjét. A Bartók emlékére I. falusi hátszárjának fényképszerű, merev mozdulatlansága, nyíltsága, egyenlősége, és őszintesége, tartalmi utalás a nagy zeneszerző etikai, emberi tartására: a Bartók emléke II. alföldi parasztháza, a mély borongós kéneinek, zöldjeinek foltjaiból kiharsogó fehér fénylei pedig a zenei gyökerek ritmusos arányrendszerére utalnak. Az Asszony virággal című kép szinte már keleties hatásokat mutat a szimmetrikus, nyugalmas, egytől többi formált figura időtlenségével.

Két festmény utal az utóbbi idők szintézis-teremtő kísérleteire. A Nemzedékek I. és a Nemzedékek II. (30 év) című kompozíciók utalnak a többféle fogalmazásmóddal, az egymás mellettiség epikuságával kifejezhető szintézisre.

T. L.

Az Ikarus sajtótájékoztatója

Tájékoztatót tartott az Ikarus Karosszéria- és Járműgyár tegnap, szombaton Szegeden, a Sajtóházban. A sajtótájékoztatót részt vett Berta István, az MSZMP Szeged városi bizottságának osztályvezetője is. Fogas János, a szegedi gyár igazgatója arról szólt, hogy termékeik fele jó néhány éve a járműprogram megvalósítását szolgálja: az Ikarus gyárral idén, január elsején való egyesülés óta fokozatosan a többi gyártmányt is főlátták az autóbuszokhoz szükséges alkatrészek, tetőszellőzők, ajtók, lépcsők, napellenzők, rolók, lemezek és visszapillantó-tükrök. Így Szegeden lehetővé vált a gazdaságos, nagy sorozatban történő gyártás. A termelés bővítése érdekében az V. ötéves terv időszakában 40 millió forintot költenek be-

ruházásra; gépeket vásárolnak, műhelyt és szociális létesítményt építenek.

A Centenárium Szegedi Ipari Vásáron az említett termékek megtekinthetők csakúgy, mint az Ikarus Karosszéria- és Járműgyár két autóbúsa: a 33 üléses berendezett, hosszú utakra tervezett luxuskocsi és a 16 embert befogadó tanácskozóbusz. Az utóbbiból — mint Remete Valér, az Ikarus kereskedelmi osztályának vezetője elmondta — eddig néhány elkészült; év végéig csaknem ötven ilyen busz kerül ki a gyárból, elsősorban külföldi megrendelésre. A vállalat 60 ezer darab buszt gyárt az V. ötéves tervidőszakban, jórészt exportra. Közben, 1977 februárjában jubilál az Ikarus: átadja a megrendelőknek a 100 ezredik autóbust.